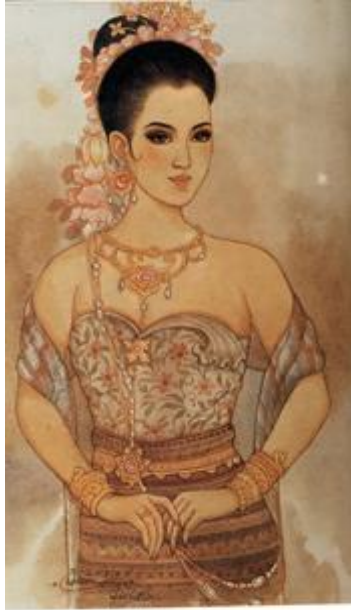

นางในวรรณคดี

ในดินแดนชวา(ประเทศอินโดนีเซีย)ที่เมืองหมันหย่าเกิดข้าวยากหมากแพง มีพระขรรค์กับธงผุดขึ้นกลางเมือง ไม่มีใครถอนได้ ท้าวหมันหย่าจึงประกาศว่า ผู้ใดสามารถถอนพระขรรค์กับธงได้จะแบ่งสมบัติให้ครึ่งหนึ่งกับยกธิดาทิ้งสี่ให้ เทวดาสีองค์ได้แปลงกายเป็นมนุษย์ลงมาถอนพระขรรค์กับธงได้สำเร็จ ท้าวหมันหย่าก็ทำตามสัญญา แต่เทวดาทิ้งสี่ขอรับแต่เพียงพระธิดาแล้วมาสร้างเมืองกูเรป็น ดาหา สิงหสำหรับ กาลหลัง ครอบครองเมืองละองค์ สืบวงศ์คือสัญญาแดหว่า(วงศ์เทวดา)ต่อมาและนิยมแต่งงานกันในหมู่เครือญาติ เมื่อท้าวกูเรป็นกับนางนิหลาอะระดาประไหมสุหรีได้พระโอรส ซึ่งก็คือ อีเหนา และทางท้าวดาหากับนางดาหราวาตีประไหมสุหรี ได้พระธิดาคือ บุชบา ทั้งสองฝ่ายจึงจัดการหมั้นหมายเด็กคู่นี้ ต่อมารดาของนางนิหลาอะระดา สิ้นพระชนม์ นางนิหลาอะดากำลังครรภ์แก่จึงใช้ให้อีเหนาไปร่วมพระศพแทนที่เมืองหมันหย่า อีเหนาได้พบกับจินตะหราครั้งแรก เมื่อเข้าเฝ้าท้าวหมันหย่ากับนางจินดาสาหรืประไหมสุหรี จินตะหราเป็นพระธิดาท้าวหมันหย่าองค์ปัจจุบันกับนางจินดาสาหรืประไหมสุหรี เกิดในปีเดียวกันกับอีเหนาแต่อ่อนเดือนกว่า จึงมีฐานะเป็นน้อง และด้วยความงามของนางที่ถูกบรรยายไว้ว่า

งามอนอ่อนระทวยนวยแน่ง ดำแดงนวลเนื้อสองสี

ผ่องพักตร์ผิวพรรณดั่งจันทร์ นางในธานีไม่เทียมทัน

ซึ่งทำให้อีเหนาหลงใหลจนไม่อยากกลับบ้าน เพียรพยายามใกล้ชิดจินตะหรา ปาเตะขุนนางผู้ใหญ่ ที่มาหมั้นยาพร้อมกับอีเหนา จึงลอบมีหนังสือไปถึงท้าวกูเรป็น ท้าวกูเรป็นกับนางนิหลาอะระดาเกรงว่าจะเกิดเรื่องยุ่งจึงมีสาส์นไปถึงอีเหนา บอกว่าพระมารดาของอีเหนาใกล้คลอดและประชวรหนักให้อีเหนากลับเมือง ปรากฏว่าพระมารดาทรงคลอดแล้ว เป็นธิดาชื่อ นางวิยะดา ท้าวดาหาได้ขอหมั้นให้กับสียะตราพระโอรส ท้าวกูเรป็นเห็นพระโอรสกลับมาแล้วก็นัดหมายทางเมืองดาหาจะทำการอภิเษกอีเหนากับบุชบา ทำให้อีเหนากระวนกระวายใจ จึงออกอุบายขอไปประพาสป่า อีเหนาได้ปลอมตัวเป็นโจรชื่อ ปันหยี่ เดินทางไปเมืองหมันหย่าอีกครั้ง ในระหว่างทางได้รบชนะระตู(เจ้าเมืองรายทาง)

ระตุถวายสองพระธิดาคือ นางสการะวดี นางมาหยาร์ศมีและพระโอรสสังครามาระดาให้เป็นข้า พอชาวทัพป็นหยาประชิตชายแดน ท้าวหมันหย่าไม่คิดจะสู้ใช้ให้ผู้ใหญ่ออกไปยอมแพ้ พร้อมกับจะยกจินตะราให้ พออิเหนาเข้าเมืองหมันหย่า ก็ส่งของบรรณาธิการให้เ็นเชิงสูขอจินตะตรา แต่ท้าวหมันหย่าไม่กล้ายกธิดาให้อิเหนาอย่างออกหน้าเพราะเกรงท้าวกูเรป็นจะโกรธ จึงบ้ายเบี่ยงบอกให้อิเหนาเข้าหาจินตะตราเอง หากเกิดเรื่องราวจะได้อ้างว่าเด็กทำโดยพลการ ตัวท้าวหมันหย่าไม่รู้เห็นด้วย แรกรักนั้นหวานอิเหนาถึงกับยอมขัดคำสั่งพระบิดาไม่เข้าพิธีอภิเษกกับบุษบาทำให้ท้าวดาหาโกรธ ถ้าใครมาขอบุษบาก็จะยกให้ ต่อมาทางเมืองดาหาเกิดศึกชิงบุษบาขึ้น ท้าวกูเรป็นมีราชสาสน์ถึงอิเหนาให้ยกทัพไปช่วย ถ้าไม่ทำตามจะตัดพ้อลูกกัน อิเหนาจำใจไปช่วยดาหารบ ก่อนออกเดินทางจึงลาจินตะตราอย่างอาลัยอาวรณ์ นี่แหละที่ทำให้จินตะตราต้องผิดหวังอย่างรุนแรงเพราะอิเหนากลับไปไม่กลับมาหมันหย่าอีก ทั้งยังไปหลงรักบุษบาเข้าลึมเลือนจินตะตราวดีแห่งเมืองหมันหย่า กว่านางจะได้พบหน้าอิเหนาอีกครั้ง เมื่อท้าวกูเรป็นมีสาสน์มากเรียกตัวนางไปเข้าพิธีอภิเษกพร้อมกับบุษบาและอิเหนา จินตะตราน้อยใจมากจนไม่ยอมไปเข้าพิธี แต่เสียอ่อนวอนของท้าวหมันหย่าไม่ได้ จึงพาสการะวดีและนางมยาร์ศมีไปด้วยกัน ในพิธีอภิเษก จินตะตราได้ตำแหน่งประไพหมสหรีฝ่ายขวา ส่วนบุษบาตำแหน่งประไพหมสหรีฝ่ายซ้าย ด้วยความเห็นชอบของท้าวดาหา(อาจจะเป็นเพราะท้าวดาหาต้องการแสดงพระทัยกว้าง จึงเสนอให้ธิดาของตนอยู่ในตำแหน่งรอง) แต่จินตะตราไม่เป็นสุขกับตำแหน่งที่ได้มานัก เพราะรู้ว่าอิเหนาไม่ได้รักใคร่ใยดีนางเหมือนเก่าก่อน ประกอบกับนางเป็นคนถือถือจึงไม่ยินยอมคืนดีด้วย เมื่ออิเหนามาหาทั้งยังทวนสัญญาทำให้อิเหนาเสื่อมรักนางไปมากแล้วยิ่งเบื้อจินตะตรามากขึ้น ไม่คิดสนใจจินตะตราอีกหากแต่ขัดคำสั่งของประไพหมสหรีดาหาไม่ได้ จึงจำใจไปง้อนาง รักอย่างเดียวไม่ใช่สิ่งจริงยังยืน โดยเฉพาะ ความรักที่ถือเอาความงามเป็นบรรทัดฐานแบบอิเหนา เมื่อเรื่องนี้รู้ถึงท้าวหมันหย่ากับประไพหมสหรีหมันหย่า จึงเรียกจินตะตราไปตักเตือน ซึ่งทำให้จินตะตรายอมรับสภาพความเป็นจริงว่า ตนอยู่ในฐานะเสียเปรียบบุษบามากแล้วถ้ายิ่งขึ้นกรานทำตัวอย่างที่ผ่านมามีสภาพแยกว่าเก่า จึงยอมคืนดีกับอิเหนา และอ่อนข้อเข้าหาบุษบา

***เป็นนางรองที่นางสงสารอยู่ไม่ใช่น้อยเลยที่เดียวนะเนี่ย สำหรับผู้หญิงที่มาก่อนแต่พระเอกก**

บุษบา เจ้าหญิงผู้เลอโฉมแห่งเมืองดาหา ความงามของนางถูกบรรยายไว้หลายตอนดังเช่น

จึงประสูติพระธิดายาใจ
งามวิไลล้ำเลิศเพริศพราย
อันอัศจรรย์ที่บันดาด
ก็อันตรธานสูญหาย
ยังกลิ่นหอมรวยช่วยช่าย
จึงถวายพระนามตามเหตุนั้น
ชื่อระเด่นบุษบาหนึ่งหรีด
ลออเอี่ยมเทียมทัดนางสวรรค์
นางในธรณีไม่มีทัน
ผิวพรรณผุดผ่องดังทองคำ

ความงามของนางถึงขั้นนำอัศจรรย์ เพราะผู้ที่ได้เห็น จะตะลึงจนลืมหูหรือถึงกลับสลบ
สิ้นสติไปเลย แต่ชีวิตของนางก็ไม่ราบรื่นเท่าไรนัก เริ่มจากถูกอิเหนาที่เป็นคู่หมั้นถูก
ปฏิเสธที่จะแต่งงานด้วย ท้าวดาห(พระบิดาของบุษบา)โกรธมาก ประกาศจะยกนางให้
ใครก็ได้ที่มาขอเป็นรายแรก จรกระตุเมืองเล็ก ทั้งรูปร่างหน้าตาก็แสนอัปลักษณ์ ซึ่ง
ยังเป็นโสด ได้ใช้ช่างวาดวาดรูปหญิงงาม เพื่อไว้ประกอบการคัดเลือกประไพหมีสู่รี ช่าง
วาดได้แอบวาดภาพบุษบาไปสองภาพ ก็รีบนำภาพกลับไปให้จรกา ดูแต่องค์
ปะดาระกาหลา เทวดาที่เป็นต้นวงศ์เทวา ได้ลักภาพไปแผ่นหนึ่ง แล้วหลอกล่อให้วิยาสะ
ก้า โอรสท้าวกะมังกุหนิงไปพบเข้า แคเห็นรูป วิยาสะก้าก็ถึงกลับสลบหลงรักบุษบา
อย่างถอนใจไม่ขึ้น จรกาก็มีอาการดุจเดียวกัน เพราะพอช่างภาพถวายรูปบุษบา ก็ตื่นเต้น
จนสิ้นสติ

ท้าวดาหาสนใจจำต้องยกบุษบาให้แก่จรกา เมื่อท้าวล่าสาส่งสาสน์มาขอให้น้อง เพราะ
วาทที่ท้าวดาหาค่อยล้นไว้เองเป็นเหตุ ดังนั้น พอท้าวกะมังกุหนิงส่งทูตมาขอบุษบา ใน
เวลาต่อมา ท้าวดาหาก็ปฏิเสธ ทำให้ท้าวกะมังกุหนิงยกทัพมาล้อมเมืองดาห ก่อ
สงครามชิงนางบุษบาขึ้น ท้าวดาหาก็ให้ทูตไปส่งข่าวสงครามกับเมืองพี่เมืองน้องและจร
กาด้วย ท้าวกูเรป็นจึงมีสาสน์ไปสั่งอิเหนาที่อยู่เมืองหมันยา ให้รีบยกทัพไปช่วยดาหารบ
ไม่งั้นจะตัดพ่อตัดลูกกัน อิเหนาหมดโอกาสบายเบี่ยง ต้องไปช่วยเมืองดาหารบพรบ
ชนะ ก็อยากกับเมืองหมันยาเพราะคิดถึงจินตะหรา แต่ความตั้งใจต้องมีอันเปลี่ยนไป
เมื่อได้เห็นบุษบาตะลึงต่อความงามของนางจนสติตั้งไม่อยู่กับตัว เผลอร้องเพลงเกี้ยวพา
ราสีนางต่อหน้าใครๆ สงครามระดาที่คอยเสด็จต้องสะกิดเตือน หลังจากได้พบบุษบา
อิเหนาก็มีอาการคลั่งรักขึ้นสมอง คิดแต่หาวิธีที่จะได้บุษบามาครอบครอง จนกระทั่งงาน
อภิเษกของบุษบา อิเหนาก็ขออนุญาตท้าวกูเรป็นกับท้าวดาหออกไปประทับแรมในป่า
อิเหนาก็ยกทัพออกป่า ทำที่ว่าเที่ยวล่าสัตว์อยู่ในป่า แล้ววกเข้าเมืองดาหารบพร้อมทั้งจุด
ไฟเผาโรงมโหรีสพต่างๆที่กำลังเล่นฉลองพิธีอภิเษก เพื่อความสนใจของทุกคน อิเหนา
ได้ฉวยโอกาสที่ขุฉุมนปลอมตัวเป็นจรกาอ้างว่าท้าวดาหให้มารับบุษบา ลักพาตัวนาง

ออกจากเมืองดาหา แต่เพื่อป้องกันไม่ให้ถูกสงสัยอิเหนาจึงเข้าเมืองดาหาอีกครั้ง เพื่อ
เข้าเฝ้าท้าวทุเรีป็นและท้าวดาหา ทำเป็นว่าไม่มีส่วนรู้เห็นกับการหายไปของบุษบา ทั้งยัง
อาสาออกติดตามด้วย ท้าวดาหานั้นแทบมันพระทัยเลยว่า คนทำเรื่องคืออิเหนา ส่วน
ท้าวทุเรีป็นก็พลอยเห็นชอบกับการกระทำของโอรส หลังจากบุษบาเป็นชายาของอิเหนา
โดยพฤตินี้แล้วนางก็มีความจงรักภักดีต่ออิเหนาอย่างจริงจัง ทั้งที่ก่อนหน้านี้แม่แต่หน้า
ของเขาแทบจะไม่มองด้วยซ้ำ นางรอคอยอิเหนาอยู่ที่ถ้ำอย่างกระวนกระวายใจ พอดก
เย็นก็ขึ้นรถไปคอยอิเหนาที่สวน ตอนนี้อองค์ปะตาระกาหลาซึ่งอยู่บนสวรรค์เกิดนึกไม่พอ
พระทัยความโอหังของอิเหนา ต้องการจะทรมานอิเหนาให้อิเหนารู้สึกเสียใจ จึงทำให้
เกิดพายุใหญ่ พัดเอารถทรงของบุษบาไปจนถึงป่าใกล้เมืองประมอดัน พออิเหนารู้ว่า
บุษบาหาย จึงเสียอกเสียใจคร่ำครวญอยู่ยกใหญ่ แล้วรีบออกติดตามหาในคราบโจรป่า
ป็นหยา ส่วนบุษบาที่ถูกลมหอบไปนั้น องค์ปะตาระกาหลาทรงปรากฏให้เห็น แล้วสั่งให้
นางปลอมตัวเป็นชาย ให้ชื่อใหม่ว่า อุณากรรณ ได้เป็นบุตรบุญธรรมของท้าวประมอดัน
อยู่ในเมืองประมอดันพักหนึ่งก่อนที่จะเร่ร่อนตามหาอิเหนา แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามนางก็มี
จิตใจอ่อนไหวของผู้หญิงอย่างเต็มเปี่ยม หลักชัยของนางคือการฝากอนาคตไว้กับ
อิเหนา และก็เป็นคำสาบขององค์ปะตาระกาหลาทำให้นางแม่พบกลับอิเหนาหลายหน
แต่จำกันไม่ได้ จนในที่สุดนางต้องหนีไปบวชชี ต่อมาประสันดาพีเลี้ยงของอิเหนามาพบ
เข้า ได้กลับมาบอกต่ออิเหนาว่านางชีสวยงามมาก ทำให้อิเหนาไปหลอกนางมาเมืองกา
หลังอีกครั้งและสงสัยว่านางคือ บุษบา จึงออกอุบายตั้งโรงหนังตะลุงตรงกับหน้าต่าง
ตำหนักนาง เล่นเรื่องตั้งแต่อิเหนาไปช่วยดาหารบจนถึงบุษบาถูกลมหอบพัดไป บุษบา
สะเทือนใจมาก เพราะถูกสะกิดเตือนความหลัง จึงร้องไห้บอกให้เลิกเล่นเสียดกลางคืน
เป็นเหตุให้จดจำกันได้ และนับแต่นั้นมานางก็พันทุกขทรมานแห่งการพลัดพราก ได้พบ
วงศาคณาญาติอีกครั้ง และเข้าพิธีอภิเษกเป็นประไหมสุหรีฝ่ายชายของอิเหนาอย่างเป็น
กิจจะลักษณะเสียที หลังจากต้องพลากจากการเข้าพิธีมาแล้วสองครั้ง แต่ถึงแม้นางจะ
เป็นเพียงฝ่ายชายนางก็รู้สึกดีเออรอนันต์ ในเมื่อรู้ว่าใจของอิเหนามีบุษบาเข้ามา
แทนที่จินตราเสียแล้ว

ในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีผู้อ่านคงคงได้รู้จากนางละเวงวันฟ้า กษัตริย์สาวแห่งเมือง
ลังกา ที่เป็นศัตรูคู่อาฆาตกับนางสุวรรณมาลีและพระอภัยมณี มาจากการที่นางสุวรรณ
มาลีสลดรักอุศเรน (พระเชษฐาของนางละเวง อุศเรนพกความแค้นจึงยกทัพมาทำ
สงครามกับเมืองผลึก พลาดท่าถูกพระอภัยมณีจับเป็นเชลย ชาวนี้รู้ถึงเจ้าลังกา พระบิดา
ของอุศเรนและนางละเวง ก็จ่อมใจตาย นางละเวงวันฟ้าเจ้าหญิงวัยสิบหก นางได้ขึ้น
ครองเมืองลังกาแทนพระราชบิดา และสิ่งแรกที่นางทำคือ ล้างแค้นให้กับพ่อและพี่ โดย

มีสังฆราชบาทหลวงที่ปรึกษาให้การสนับสนุน นางละเวงได้ให้ช่างวาดเขียนภาพนางด้วยสีผสมยาเสน่ห์แล้วส่งไปให้เจ้าเมือง บุคคลแรกที่มาเจอรูปนางคือ เจ้าละมาน กษัตริย์พม่า เจ้าละมานที่หลงรูปนางก็รีบยกทัพออกจากเมือง เพื่อไปทำสงครามกับพระอภัยมณี แต่กลับพลาดท่าแพ้ต่อพระอภัยมณี รูปอภรณ์ของนางจึงตกไปถึงมือพระอภัยมณี พระอภัยเองก็หลงรูปนางละเวงแทบเป็นบ้าเป็นหลัง กระทั่งสุดสาครแกล้งเสน่ห์ให้พระอภัยจึงมีสติดีขึ้น แล้วทรงกำลังกับศรีสุวรรณและสินสมุทร ทดตีทัพอาสาที่ยกมาล้อมเมืองผลึก หลังจากเสร็จศึก พระอภัยได้กำจัดนางละเวงซึ่งเป็นต้นเหตุสงคราม โดยยกทัพข้ามน้ำข้ามทะเลมาจู่โจมลังกาเป็นการโต้ตอบ ที่ทำให้นางละเวงหนักใจที่สุดกลับมิใช่ศึกสงครามแต่เป็นศึกรักที่นางกับพระอภัยก่อขึ้น

เมื่อต้องการหย่าศึก นางละเวงและธิดาบุญธรรมทั้งสองคือ นางยุพาผกา กับนางสุวาลีวัน พร้อมด้วยนางรำภาสะหรือจึงลอบดำเนินแผนนางงามล่อจนพระอภัยมณี ศรีสุวรรณ สินสมุทร และสุดสาคร ที่เป็นนายทัพคนสำคัญ ต่างตกเข้ามาในบ่วงเสน่ห์หาหมดสิ้น ศึกระลอกใหม่เกิดตามติดมาทันทีและผู้เป็นนายทัพคือนางสุวรรณมาลี ราชินีแห่งเมืองผลึก ผู้เป็นว่าที่พี่สะใภ้ในอดีตและเป็นมเหสีเอกของพระอภัยในปัจจุบัน ศึกนี้จบลงได้เพราะพระฤๅษีแห่งเกาะแก้วพิสดารมาแก้สรรพยาเสน่ห์ พร้อมกับเทศนาไกลเกลี้ย จนทั้งหมดละความอาฆาตพยาบาทคืนดีกันได้ พระอภัยจึงได้ยกทัพเดินทางกลับสู่เมืองผลึกพร้อมกับนางสุวรรณมาลี ในขณะที่นางละเวงกำลังทรงครรภ์และต่อมาได้ประสูติพระโอรส มังคลาโอรสของนางอายุได้สิบห้าปี นางละเวงวิณพาก็มอบราชสมบัติให้ปกครอง สังฆราชบาทหลวงได้ยุยงให้มังคลาก่อศึก แต่มังคลากับพ่ายแพ้จึงหลบหนีไปกลับสังฆราช พอศึกเลือดนี้ยุติลง พระอภัยจึงทรงออกบวชเป็นฤๅษี นางละเวงที่เคยสรว์ท้อต่อพระฤๅษีแห่งเกาะแก้วพิสดาร จึงตัดสินใจออกบวชตามพระอภัยมณีพร้อมกับนางสุวรรณมาลี แล้วทั้งสามก็บำเพ็ญเพียรอยู่ ณ เขาสิงคุตรด้วยกันตลอดไป สิ่งที่ทำให้นางละเวงเป็นสุขใจในช่วงบั้นปลายแห่งชีวิต คงไม่มีอะไรเกินกว่านางและพระอภัยมณีกับนางสุวรรณมาลีที่บวชแล้วสามารถห้ามลูกหลานได้โดยเฉพาะมังคลารู้สึกกลับตัวกลับใจ อยู่ร่วมกับญาติอย่างมีความสุข